

Полтавська державна аграрна академія

Матеріали

51-ї науково-методичної конференції

викладачів і аспірантів

**«Вища освіта: проблеми і шляхи забезпечення якості у
контексті сучасних трансформацій»**

26-27 лютого 2020 року

м. Полтава

УДК 378.147

М 34

Редакційна колегія:

Шульга Л. В., начальник навчального відділу, професор кафедри маркетингу,
к.е.н., доцент

Колесніченко І. А., методист II категорії навчального відділу

Ткаченко Д. Р., секретар навчального відділу

Ком'ютерний набір – автори тез

Комп'ютерна верстка – **Ткаченко Д. Р.**

***Відповідальність за правильність наведених статистичних даних,
фактів та посилань на інформаційні джерела несуть автори тез***

Матеріали 51-ї науково-методичної конференції викладачів і аспірантів «Вища освіта: проблеми і шляхи забезпечення якості у контексті сучасних трансформацій».— Полтава: РВВ ПДАА, 2020. – 186 с.

ЗМІСТ

ФАКУЛЬТЕТ АГРОТЕХНОЛОГІЙ ТА ЕКОЛОГІЇ.....	8
Адаптивний потенціал селекційно-цінних зразків кабачка зарубіжної селекції Кондратенко С. І., д.с.-г.н., старший науковий співробітник; Сергієнко О. В., к.с.-г.н., старший науковий співробітник; Ланкастер Ю. М., аспірант 4-го року навчання Інституту овочівництва і баштанництва НААН.....	8
Вплив самостійної роботи на отримання наукового досвіду у ЗВО спеціальності 201 Агрономія Гангур В. В., к.с.-г.н., старший науковий співробітник; Антоненко М. О., к.псих.н., доцент; Антоненко О. А., к.с.-г.н., доцент.....	9
Значення хімічної освіти в аграрному закладі вищої освіти Крикунова В. Ю., к.х.н., доцент	11
Наукова складова в структурі професійної підготовки здобувачів вищої освіти Короткова І. В., к.х.н., доцент	13
Особливості викладання меліорації для здобувачів вищої освіти агрономічної спеціальності Біленко О. П., к.с.-г.н.; Татаренко Г. Б., асистент	15
Оцінка якості професійної освіти Ромашко Т. П., к.х.н., доцент	16
Перспективи професії агронома Баган А. В., к.с.-г.н., доцент; Барат Ю. М., к.с.-г.н., доцент	18
Тестування, як ефективний метод контролю знань здобувачів вищої освіти спеціальності «Агрономія» Маренич М. М., к.с.-г.н., доцент; Юрченко С. О., к.с.-г.н., доцент	20
Формування екологічної політики академії в ході навчально-виховного процесу підготовки екологів Писаренко П. В., д.с.-г.н., професор; Самойлік М. С., д.е.н., професор; Плаксієнко І. Л., к.х.н., доцент	23
Шляхи підвищення практичної підготовки спеціалістів агрономічної служби Опара М. М., к.с.-г.н., доцент; Міщенко О. В., к.с.-г.н., доцент	25
Якість вищої освіти в Україні: проблеми і шляхи забезпечення Бараболя О. В., к.с.-г.н., доцент; Ляшенко В. В., к.с.-г.н., доцент; Колеснікова Л. А., к.с.-г.н., доцент	27
ФАКУЛЬТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ	29
Актуальні проблеми підготовки докторів філософії (PhD) в контексті європейського вибору України Євстаф'єва В. О., д.вет.н., професор; Мельничук В. В., к.вет.н.; Бородай Є. О., к.вет.н.....	29
Актуальність підготовки здобувачів вищої освіти на факультеті ветеринарної медицини за дуальною формою здобуття освіти Панасова Т. Г., к.вет.н., доцент	30
Важливість розуміння динамічності процесів при вивченні інфекційних хвороб в умовах кафедри інфекційної патології, гігієни, санітарії та біобезпеки в контексті сучасних трансформацій Передера О. О., к.вет.н., доцент.....	32
Деонтологічні підходи до забезпечення якості вищої освіти у сучасних умовах Киричко О. Б., к.вет.н., доцент; Дмитренко Н. І., к.вет.н., доцент; Шерстюк Л. М., старший викладач.....	34
Основні проблеми формування світоглядних орієнтирів лікаря ветеринарної медицини у контексті розвитку професійної компетентності здобувачів вищої освіти Локес-Крупка Т. П., к.вет.н., доцент; Каришева Л. П., старший	

викладач.....	36
Перспективи розвитку вищої освіти України в сучасних умовах	
Кравченко С. О., к.вет.н., доцент; Бурда Т. Л., завідувач навчально-наукової лабораторії терапії	38
Самовдосконалення як мотивація майбутніх лікарів ветеринарної медицини до їх розвитку та становлення фахівцями	
Канівець Н. С., к.вет.н., доцент; Шатохін П. П., к.вет.н., доцент; Каришева Л. П., старший викладач.....	39
Стан та можливості підготовки якісних фахівців ветеринарної медицини	
Бердник В. П., д.вет.н., професор; Бердник І. Ю., к.б.н., доцент; Коломак І. О., асистент	41
Створення якісної університетської освіти за умов соціальних трансформацій в Україні	
Звенігородська Т. В., к.вет.н.....	45
Шляхи забезпечення якості дисципліни «Екологічна паразитологія»	
Кручиненко О. В., к.вет.н., доцент	47
Шляхи забезпечення якості освіти на кафедрі хірургії та акушерства Полтавської державної аграрної академії	
Передера Р. В., к.вет.н., доцент	49
Шляхи забезпечення якості підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальністю 212 «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза»	
Щербакова Н. С., к.вет.н., доцент; Передера С. Б., к.вет.н., доцент; Передера Ж. О., к.вет.н., доцент	51
Шляхи підвищення якості освіти	
Авраменко Н. О., к.вет.н., доцент; Омельченко Г. О., к.вет.н., доцент	54
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ, УПРАВЛІННЯ, ПРАВА ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	57
Використання інтерактивних методів навчання у процесі практичної підготовки майбутніх економістів	
Волкова Н. В., к.е.н.; Миколенко І. Г., к.е.н., доцент	57
Вимоги до якості освіти в сучасних реаліях ринку праці	
Махмудов Х. З., д.е.н., професор; Михайлова О. С., к.е.н., доцент; Писаренко С. В., к.с.-г.н., доцент	59
Дуальна освіта в Україні та світі	
Федірець О. В., к.е.н., доцент	61
Концептуальні засади інноваційного розвитку вищої освіти	
Олійник А. С., к.е.н.; Олійник Є. О., к.е.н.....	63
Місце інноваційного навчання у критеріальному комплексі якості освітнього процесу	
Щетініна Т. О., к.і.н., доцент	65
Окремі соціальні та політичні питання сучасного розуміння сутності традиційної вищої освіти	
Кальян О. С., к.ю.н., доцент; Осташова В. О., к.ю.н., доцент; Козаченко Ю. А., к.ю.н.....	67
Особливості формування професійної компетентності у майбутніх економістів	
Загребельна І. Л., к.е.н.; Могилат М. Г., к.е.н.....	69
Оцінювання якості вищої освіти та етапи її трансформації в Україні	
Бурлака О. П., методист навчального відділу; Кальна О. В., методист навчального відділу	70
Про досвід роботи із здобувачами наукового ступеня доктора філософії	
Пантелеймоненко А. О., д.е.н., професор	72
Проблеми якісної підготовки майбутніх менеджерів та шляхи їх вирішення	
Сазонова Т. О., к.е.н., доцент; Шульженко І. В., к.е.н., доцент; Вараксіна О. В., к.е.н., доцент	74

Силабус як засіб комунікації між викладачем та студентом	
Вакуленко Ю. В., к.с.-г.н., доцент; Петренко М. О., к.с.-г.н.; Бондаренко М. О., методист II категорії директорату навчально-наукового інституту економіки, управління права та інформаційних технологій.....	76
Співпраця зі стейкхолдерами в контексті підвищення якості підготовки фахівців за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування	
Лозинська Т. М., д.н.держ.упр., професор; Сердюк О. І., к.е.н., доцент.....	79
Студентоцентризований підхід в освітньому процесі	
Браславець Т. М., керівник виробничої практики; Колесніченко І. А., методист II категорії навчального відділу.....	81
Сучасні аспекти реагування викладачів на перенесення дедлайнів здобувачами вищої освіти	
Зось-Кіор М. В., д.е.н., доцент; Дячков Д. В., к.е.н., доцент; Потапюк І. П., к.е.н., доцент	84
Сучасні тенденції інноваційних процесів у вищій освіті	
Таран-Лала О. М., д.е.н., доцент; Вороніна В. Л., к.е.н., доцент; Іщейкін Т. Є., к.е.н.; Лопушинська О. В., аспірант	85
Форми і методи професійно-орієнтованого навчання при впровадженні інформаційних систем на основі співпраці університетів та ІТ-компаній	
Копішинська О. П., к.ф.-м.н., доцент; Уткін Ю. В., к.т.н., доцент.....	87
Формування правосвідомості майбутніх підприємців у проектній діяльності	
Шведенко П. Ю., к.ю.н.; Мороз С. Е., к.пед.н.; Калашник О. В. к.т.н., доцент.....	92
Sectoral higher education as a key element of regional development	
Antonina Kalinichenko, professor of the Department of Information System and Technology, doctor of agricultural science, professor; Olha Minkova, associate professor of the Department of Information System and Technology, PhD; Victor Sakalo, associate professor of the Department of Technology and Equipment for Processing and Food Production, PhD, associate professor.....	94
ІНЖЕНЕРНО-ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ	97
Особливості захисту прав інтелектуальної власності в Україні	
Прасолов Є. Я., к.т.н., доцент	97
Роль, зміст і завдання фізико-математичних дисциплін в процесі підготовки майбутніх агроінженерів	
Антонець А. В., к.пед.н., доцент; Флегантов Л. О., к.ф.-м.н., доцент; Овсієнко Ю. І., к.пед.н., доцент; Рижкова Т. Ю., старший викладач.....	100
Силабус: виклик як можливість	
Костенко О. М., д.т.н., професор	102
ФАКУЛЬТЕТ ОБЛІКУ ТА ФІНАНСІВ.....	105
Академічна доброчесність як складова забезпечення якості освіти	
Дорошенко А. П., к.е.н., доцент; Єгорова О. В., к.е.н., доцент; Кончаковський Є. О., к.е.н., доцент	105
Використання прикладних методів дослідження при вивченні політологічних дисциплін	
Приходько С. М., к.політ.н., доцент	106
Вплив філософсько-релігійних ідей на формування особистості фахівців	
Дорогань-Писаренко Л. О., к.е.н., доцент; Литвин О. Ю., к.е.н., доцент; Чіп Л. О., к.е.н., доцент	108
Діджиталізація в популяризації обліково-аналітичної інформації	
Єрмолаєва М. В., к.е.н., доцент; Левченко З. М., к.е.н., доцент	110
Забезпечення якості вищої освіти як основна стратегія підготовки кадрів для розвитку АПВ	
Томілін О. О., д.е.н., доцент; Радочіна Ю. І., старший викладач	112

2. Ajmal, M., Helo, P., Kekale, T.: Critical factors for knowledge management in project business. *Journal of Knowledge Management*, 14(1), pp. 156-168., (2014)
3. Heisig, P., Dayan, R.: Knowledge management as a factor for the formulation and implementation of organization strategy. *Journal of Knowledge Management*, 21(2), pp. 308-329, (2017)
4. Kopishynska, O., Utkin, Y., Kalinichenko, A., a Jelonek, D.: Efficacy Of The Cloud Computing Technology In The Management Of Communication And Business Processes Of The Companies, *Polish Journal of Management Studies*, 14(2), pp. 104-114, (2016); DOI: 10.17512/pjms.2016.14.2.10
5. Kopishynska, O., Utkin, Y., Voloshko, S., Sliusar, I. and Kartashova, O., Algorithm of Creating of an Efficient Cooperation Between Universities, Business Companies and Agriculture Enterprises During Studying and Implementation of Information Systems// *Conference Proceedings of 2018 IEEE 9th International Conference on Dependable Systems, Services and Technologies, DESSERT'2018, Ukraine, Kyiv, May 24-27.– P. 733-737, (2018), DOI: 10.1109/DESSERT.2018.8409219.*

ФОРМУВАННЯ ПРАВОСВІДОМОСТІ МАЙБУТНІХ ПІДПРИЄМЦІВ У ПРОЕКТНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Шведенко П. Ю., к.ю.н.;

Мороз С. Е., к.пед.н.;

Калашник О. В. к.т.н., доцент

В умовах розбудови незалежної правової держави, активізації торговельної співпраці України з країнами Європейського союзу, розвитку ринкових відносин проблема формування правосвідомості у майбутніх фахівців сфери підприємництва, торгівлі та біржової діяльності набуває особливої актуальності. Саме ця цільова група потенційно більшою мірою, ніж інші, покликана після закінчення навчання реалізовувати потужний ресурсний потенціал країни, забезпечуючи її поступальне економічне зростання.

Майбутні підприємці, які забезпечуватимуть економічний розвиток країни, безумовно, повинні володіти високим рівнем правової свідомості. Погоджуємося з думкою науковців, що створення сприятливого середовища для ведення бізнесу, розвитку малого і середнього підприємництва, залучення інвестицій, спрощення міжнародної торгівлі та підвищення ефективності ринку праці безпосередньо залежить від засвоєння здобувачами вищої освіти правових основ ведення підприємницької діяльності [1], відповідальності особистості [2], її правової ідентичності та свідомості [3].

Незважаючи на очевидну соціальну потребу у цільовому формуванні правової свідомості майбутніх підприємців, дана проблематика не знайшла належного висвітлення у науковій літературі. Найбільш оптимальним шляхом розв'язання проблеми ми вважаємо створення педагогічних умов, які дозволять студентам відтворювати набутий особистий досвід під час вирішення прикладних завдань в умовах максимально наближених до реальної професійної діяльності. Розвідки науковців [1-3] доводять, що досягти високих

результатів навчання у формуванні правової свідомості здобувачів вищої освіти допомагає впровадження у навчальний процес методу проектів.

Проектну діяльність у освітній галузі відносять до нового виду педагогічних технологій, спрямованих на формування спеціальних професійних компетенцій. У зарубіжній і вітчизняній педагогічній науці представлені різні інтерпретації даного методу залежно від ракурсу досліджень: як методу проектного навчання, як проектування у навчанні, як моделювання в освіті. Ми розглядаємо метод проектів у системі навчання майбутніх підприємців як педагогічні умови, в яких здобувачі вищої освіти під час планування і виконання практичних завдань-проектів набувають професійних компетенцій, моделюючи підприємницьку діяльність.

Діяльнісний компонент правосвідомості можна охарактеризувати за допомогою моделювання соціально-правової поведінки майбутніх підприємців: під час оволодіння практичними навичками прийняття своєчасних рішень в юридично значимих ситуаціях; демонстрації готовності до свідомих і відповідальних дій у професійній сфері та сфері суспільних відносин; прояви готовності до дій, пов'язаних із захистом прав та інтересів суб'єктів господарювання та окремих особистостей (найманих працівників, споживачів тощо), до відстоювання своєї громадянської позиції у всіх випадках професійної діяльності, які регулюються законодавством.

Ми погоджуємося із О. Парутою, яка, досліджуючи правову ідентичність особи, зазначає, що набуті юридичні знання, а також оцінне ставлення до нормативно-правових положень, до правових явищ і подій у процесі інтеріоризації (з англ. «interiorisation» – присвоїти певні цінності, вжити їх в особистість, у результаті чого формуються внутрішні структури психіки людини – як супровідний механізм правової ідентифікації, що призводить до якісного засвоєння людиною всього правового, що її оточує) переходять у правові установки [3].

Зауважимо, що визначаючи для себе правові установки, здобувач вищої освіти проявляє готовність співвідносити свої дії з усталеними правовими нормами у суспільстві. Такий принцип правової установки виступає сполучною ланкою між досягнутим рівнем правосвідомості і прогнозованою поведінкою особистості. Усвідомлені права і обов'язки опосередковуються через об'єктивну реальність і суб'єктивний досвід особистості.

Правосвідомість виступає основою правової захищеності здобувачів вищої освіти у майбутній професійній діяльності та суспільному житті. Комплексно реалізуючи на міждисциплінарній основі проектну діяльність, поступово ускладнюючи завдання, викладачі закладають у майбутніх підприємців підвалини правових знань, оціночного ставлення до права, вміння конструювати поведінку у професійних ситуаціях, регульованих правом. Окрім того, інтеграція знань, умінь і навичок з різних галузей наук, розвиває здатність майбутнього фахівця до самоорганізації, творчості, самостійності, саморозвитку та самовдосконалення.

Вивчаючи правові норми, юридичні поняття і категорії, вступаючи у правові відносини з різними суб'єктами, майбутні підприємці пізнають і

оцінюють юридичні норми, перетворюючи їх у свої власні установки, що регулюють правову поведінку. Можемо стверджувати, що сформована правова свідомість майбутніх підприємців є вагомим фактором не лише у реалізації індивідуальних інтересів молодого спеціаліста, але й виступає важливим чинником демократичного і правового розвитку держави.

Узагальнюючи викладений матеріал, зауважимо, що одним із найдієвіших чинників, від яких залежить розвиток України як правової, демократичної та соціальної держави, є правова культура і правосвідомість її молоді. Застосування науково обґрунтованих педагогічних технологій у формуванні правосвідомості майбутніх фахівців сприятиме їх особистісному та професійному розвитку і самореалізації.

Список використаних джерел

1. Стеблюк С. Формування професійної компетентності майбутніх фахівців з підприємництва, торгівлі та біржової діяльності: морально-етична складова. Неперервна професійна освіта: теорія і практика (серія: педагогічні науки) випуск № 2 (59), 2019. С. 46-51.

2. Жидецький Ю. Ц. Розвиток відповідальності особистості у ступеневій освіті. Вісник Львівського університету. Серія педагогічна. 2004. Вип. 18. С. 30–36.

3. Парута О. В. Правова ідентичність особи : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 / Національний університет «Львівська політехніка». Львів, 2016. 246 с.

SECTORAL HIGHER EDUCATION AS A KEY ELEMENT OF REGIONAL DEVELOPMENT

Antonina Kalinichenko, professor of the Department of Information System and Technology, doctor of agricultural science, professor;

Olha Minkova, associate professor of the Department of Information System and Technology, PhD;

Victor Sakalo, associate professor of the Department of Technology and Equipment for Processing and Food Production, PhD, associate professor

At the present stage of development in the agri-food sector of Ukraine's economy it is important to concentrate the scientific and technical activities on the forecasting of parameters of its long-term development on the basis of rational resource use. It is appropriate to select on this basis the innovative projects, which are of priority for the region and the country, with the concentration of budget financial resources within them. The support provision of appropriate scientific and applied researches (including the ones in the system of sectoral higher education institutions) in this direction is also necessary.

Today the as key directions of scientific researches in the agricultural sector in the world are recognized biotechnologies and nanotechnologies, genetics, microbiology, resource conservation, ecologization and informational support of agro-food production, its adaptation to the probable changes in natural conditions (in particular, to the forecasted climate changes), improvement of economic mechanisms